

BRÁNA

*Časopis sboru Českobratrské církve evangelické v Praze -
Braníku*

číslo 9/2004

OZNÁMENÍ

Pravidelný sborový program

BOHOSLUŽBY: neděle 9,30 hod.

první neděli v měsíci jsou rodinné služby Boží, třetí neděli v měs. je vysluhována sv. Večeře Páně

Starší dorost (10-14 let): úterý 17,00 - 19,00

Mládež: úterý 18,30 - 21,00

Biblická hodina: středa 18,00 - 19,00

Odrost: čtvrtek 18,00 - 20,00

úřední hodiny faráře PhDr. Lud'ka Rejchrt:

po a pá 10,00 - 11,30

středa 17,00 - 18,00

Program o vánocích a na rozhraní roku 2004/2005:

bohoslužby 19.12.2004 9,30

Vánoční hra neděle 19.12. 14 a 16 hod.

bohoslužby 24.12.2004 16,00

25.12.2004 9,30 (Večeře Páně)

26.12.2004 9,30

bohoslužby 31.12.2004 16,00

1.1.2005 9,30 (Večeře Páně)

2.1.2005 9,30

Kontakty na sbor

Sbor Českobratrské církve evangelické

Modřanská 118

147 00 Praha 4 - Braník

tel.: 244 461 037

branik@evangnet.cz

<http://branik.evangnet.cz>

účet: 135027438/0300

Tiráž

BRÁNA

X. ročník, číslo 9 - listopad 2004

Pro členy a příznivce sboru ČCE Praha - Braník. Vychází jednou měsíčně.

Redaktorka: Růžena Černá, Red. rada: J.Čierná, A.Drápal, P.Říčan, M.Bedrníková.

Příspěvky odevzdejte redakci, pokud možno i na disketě, nebo mailem na adresu mscerny@volny.cz

Uzávěrka: druhé pondělí v měsíci.

[Převod do HTML: [Michal Jungmann](#), [Michal Mazný](#) .]

NA TITULNÍ STRANĚ

Andělská brána

Na titulní stránce je Andělská brána z cyklu Brány od Jany Wienerové

Andělská brána

Izajáš 63,9: **Anděl stojící před jeho tváří je zachraňoval. Svou láskou a shovívavostí je vykupoval; bral je na svá ramena a nosil je.**

Je to brána Boží pomoci. Poslové Boží mají velké nohy a místo křídel ruce, protože jsou posláni Bohem, aby vykonali jeho vůli. Jsou to ti, skrze něž se děje Boží pomoc.

Jana Wienerová

Andělé

Nejsou to vždycky jen muži s křídly

- andělé -

někdy jsou staří a strašlivě mdlí,

možná tvůj soused, jenž za stěnou dlí

- anděl -

Nenosí meč, ani bělostný šat

- anděl -

a chodí tiše, a nemusí rvát,

přináší chleba těm, kdo mají hlad

- anděl -

Možná ti někdo svou ruku podal,

a v noci slyšel, když jsi ho volal

- anděl -

nemocným potravu připravoval

- anděl -

Stojí ti v cestě a říká ti: ne!
 obrovský, jako by byl z kamene -
 - anděl -
 Nejsou to vždycky jen muži s křídly
 - andělé -

Rudolf Otto Wiemer

STARŠOVSTVO

Zápis ze schůze staršovstva 8. listopadu 2004

1. Zprávu z **presbyterní konference**, která se konala 7.11.2004 v Dobříši, podaly Rut Nývltová a R. Černá. Bylo to velice pěkné setkání, při kterém zástupci čtyř sborů hovořili na téma "Co očekávám od bohoslužeb". O evangelických bohoslužbách, co je dobré a co by se mělo změnit, se diskutovalo i odpoledne ve čtyřech skupinkách.

2. Zd. Kučerová přečetla **pokladní zprávu** za měsíc říjen. Účelová sbírka na charitativní účely činila Kč 5.574. Diakonie pro zrakově postižené žádá o sponzorský dar na tisk Nového Zákona v braillově písmu - staršovstvo odsouhlasilo částku Kč 5.000.

3. Hospodářské záležitosti -

Truhlářská firma může další práce udělat až koncem příštího roku - vzhledem k dobré kvalitě jejich práce, počkáme a nebudeme hledat jiného dodavatele.

Rut Nývltová navrhuje, aby byla zakoupena strunová sekačka -na zahradu u kostela - staršovstvo souhlasí.

4. Vánoce

Vánoční hra bude v neděli 19.12. od 14 a od 16 hod. Dárek pro účinkující obstará M. Drápalová (do 100 Kč) Vánoční dopis napíše A. Hoznauer do 6.12., rozešle I. Šubrtová. Na rodinnou neděli 5.12. se pokusíme pozvat vietnamské děti. Po dohodě s Jarmilou Šmídovou je pozveme i k účinkování ve vánoční hře.

5. Bohoslužby

24.12. od 16 hod., 25.12. od 9,30 s vysluhováním sv. Večeře Páně, 26.12. od 9,30 (kázání P. Novotný)

31.12. od 16 hod, 1.1.2005 od 9,30 s Večeří Páně, 2.1. od 9,30 (kázání J. Křivohlavý)
 Rodinné bohoslužby v lednu budou až 9. 1.

6. Korespondence od Synodní rady

- Personální fond - závazky je třeba vyrovnat do konce roku. (my platíme Kč 60.000 - 48 tis. za Braník, 12 tis. za Hvozdnici)

- Nabídka vzdělávání:

Pro faráře studium v Heidelbergu 11.4.2005 - 21.7.2005

Seminář Duchovní služba nemocným - 9 sobot (bližší na nástěnce)

- Stanovisko SR k účasti na Večeří Páně - do plného společenství sboru jsou děti přijímány konfirmací, případně pokřtění vyznáním víry.

Příští schůze staršovstva se výjimečně koná již první pondělí v měsíci, tj. **6. prosince 2004.**

Zapsala: R.Černá

MIMINKA

Nedělní školy se pro nedostatek dětí zavírat nebudou:

Ondřej **Kalenda** a jeho žena Jana (rozená Kusáková) oznamují, že se jim 2. listopadu narodila holčička **Markéta**.

Dceru mají též Pavel a Kateřina **Křivohlavých**. **Janička** se narodila v neděli 7. listopadu 2004.

Důvod k vděčnosti mají i Tomáš a Zuzka **Bedrníkovi**. Hospodin jim daroval syna **Matouše**.

OHLÉDNUTÍ ZA LETNÍMI TÁBORY

Úvod

V neděli 24. října jsme si mohli tak trochu udělat představu o tom, jak to vypadalo na letních táborech, putování po souši i po řekách, na sborové dovolené. Viděli jsme fotografie lodí, stanů i lidí. Ale viděli jsme i to, že letními měsíci společná činnost nekončí. Naši mladí bratři nám promítli ještě teplý videoklip z předchozího dne, to je ze soboty 23. října, kdy po získání povolení od všech možných institucí, sjížděli pražské jezy... Ještě, že měli tak krásné počasí. Představa převrácené lodi v divokých peřejích by ve studeném dešti byla ještě hrozivější (tím nechci podceňovat připravenost Járy Kučery v záchrannářském člunu).

Vyvrcholením bylo odpolední představení hry Lotrando a Zubejda v podání ostrílených herců (případně jejich náhradníků), kteří s vozem s plachtou projížděli Jižními Čechami a na náměstích předváděli své umění.

RČ

Letní tábor pro malé děti - Javorník 2004

Tábor pro malé děti se letos konal v Javorníku u Jánských lázní. Byli jsme ubytováni v rekreačním domě, který patří manželům Hejzlarovým. Oproti jiným objektům, již námi navštíveným, vyniká velmi dobrým zázemím, zejména sociálním. Teplá voda , dvě sprchy a tři funkční WC byly velmi příjemnými pomocníky v boji s hygienou pro celý tábor.

A kdo tedy všechno jel? Tak za prvé kupa dětí. Bylo jich letos dvacet včetně tříleté Veroniky, která tu ovšem měla maminku. Jinak se věk účastníků pohyboval od pěti do jedenácti let. Silně převažovaly dívky a to v poměru 14:6. Vedoucích nás jelo 11 a zajišťovali jsme vaření, duchovní programy, výtvarná zaměstnání, hry, zdravotní ošetření, úklid i mateřskou péči. Devět dětí a čtyři vedoucí spali ve stanech na zahradě a ostatní byli ubytováni v budově.

Při duchovních programech, tzv. ducháček, se děti pod vedením Janičky Harvánkové dozvěděly celý biblický příběh spjatý s Jozuem. Tzn. příchod Izraele do země zaslíbené a její dobývání. Důraz byl kladen například na spoléhání se na Hospodina.

Od ducháček se pak odvíjely i odpolední hry. Děti si hrály na vyzvědače, dobývaly nepřátelská města, ukrývaly zásoby a podle mapy je opět hledaly, řešily vědomostní hru, přenášely vodu nepřátelským územím. Během závěrečné hry odhalily modloslužebníka a zbořily mu modlu, ve které byl ukryt poklad. Hry pro děti připravoval Eustác s Katkou Slabou a s Markem a Evou Drápalovými. Děti byly na hry rozděleny do tří družinek: zelení - Zelení zlobři, červení - Katoda Anveja a modří, kteří si název nevymysleli.

Dopoledním programům vévodily výtvarné činnosti. Děti spolu s Klárou Maznou a Aničkou Buriánkovou vytvořily například lampiony, knížky, odlitky ze sádry, magnetické puzzle, rumba koule ze žárovek, panáčky z drátků a korálků, lodičky z korkových špuntů a špejlí od zmrzlin. Také jsme barvily trička, drhaly, či vytvářely mozaiky z barevných samolepicích tapet.

Celým táborem nás také provázely tzv. činnosti. Jednalo se o dobrovolná zaměstnání pro děti, při kterých se mohly naučit chodit na chůdách, zapálit oheň, uvařit na něm vodu a také ho uhasit, poznat některé květiny a stromy a dozvědět se o jejich případném použití, jedovatosti či léčivých účincích, dále se mohly seznámit se základy první pomoci a mohly se též naučit šifrovat. Z činností mohly na závěr tábora složit zkoušku a také je využily v rámci her.

Kromě pravidelného táborového programu jsme absolvovali i celodenní výlet do Jánských lázní s nezbytným nákupem různých dobrot a dárečků pro rodiče či sourozence. Dále jsme měli táborák s dětskými divadelními scénkami, lampiónovým průvodem a noční bojovkou. Jedno dopoledne si děti vyzkoušely, co to znamená vařit pro třicet lidí a připravily nám výborný oběd včetně moučníku. Ani tento tábor se neobešel bez olympiády. Co jsme ovšem museli letos vynechat, bylo přespávání pod širákem. Nacházeli jsme se totiž v chráněné krajinné oblasti. Ve volných chvílích si děti mohly pod dohledem hrát i v potůčku, který tekl téměř vedle zahrady. Kluci si tu pouštěli s velkým nadšením vlastnoručně vyrobené lodičky a malé holčičky zase vytvářely různé zahrádky.

Co tedy dodat závěrem? Jsme velmi vděční Pánu Bohu za krásné počasí, za to, že nás ani letos nepotkal žádný vážný úraz ani infekční choroby, a za to, že jsme mohli spolu s dětmi prožít pěkných 14 dní na horách uprostřed kvetoucí přírody. Pánu Bohu dík.

Klára Mazná

VÁNOČNÍ HRA

Úvod

Před časem se mi do ruky dostalo vyprávění prof. Matějčka o dětském divadle. Schovala jsem si je s tím, že se bude hodit do listopadové Brány, která vychází v době příprav na vánoční hru. Článek se hodí - dokonce popisuje i představení Čapkovy pohádky, jejíž variantu jsme viděli při "ohlédnutí za letními tábory", v podání naší kočovné divadelní společnosti.

Třetí důvod pro uveřejnění článku, jsem však tenkrát ještě netušila:

*Dětský psycholog **profesor Zdeněk Matějček** 26. října 2004 zemřel.*

Berme proto následující řádky jako vzpomínku na jejich autora a jako dík několika rodičovských generací, pro něž byl prof. Matějček nespornou autoritou.

RČ

Divadlo

Někdy dostávám otázku, co se mi v životě nepovedlo. Je to otázka veskrze případná, neboť nelze předpokládat, že bych to ještě mohl nějak dohonit.

A je toho dost, co se mi nepovedlo - mezi jiným i to *divadlo*. Mám na mysli to "dětské" - ale ne to, které se hraje pro děti, nýbrž to, které hrají děti samy. Toho je u nás moc málo - a mně se nepovedlo, aby ho bylo víc. Je zajisté několik výborných dětských souborů s výbornými režiséry, ale to není to, co tu mám na mysli. Rád bych viděl, aby všechny (!) děti měly daleko více příležitostí hrát divadlo. Přisuzuji tomu velký význam. Snad oprávněně, snad neoprávněně - no, zamyslete se nad tím, prosím, se mnou.

Já totiž vždycky vzpomínám, jak jsme v naší vesnické (prachjednoduché) jednotřídce měli se starým panem řídícím každoročně dvě divadelní představení. Jednu vánoční besídku a jednu velkou výpravnou hru. A navíc jedno vystoupení od Sokola. Čili třikrát do roka jsme se představovali širšímu obecenstvu. Ta naše vesnice byla sice trochu zvláštní (Kladruby nad Labem, se slavným hřebčínem), ale byla tak malá, že děti stačilo právě tak na jednu třídu. Tehdy ale, pokud šlo o divadlo, rozhodně výjimkou nebyla. Po vesnicích a malých městech se hrálo všude.

Sám bych si už nevzpomněl ani na jednu básničku, kterou jsem kdy na besídkách přeříkával (za moc to zřejmě nestálo), ale docela dobře si pamatuji, že Ota Vosáhlo v 1. třídě měl v ruce papírový domeček a deklamoval: "Já jsem pan domácí, nevěříte, však vy se hnedlinko přesvědčíte...."
A pamatuji si z té besídky, že velké holky hrály jakousi vysoce moralistní hru ve stylu Sůl nad zlato a že jsem z toho byl dojatý k slzám. (A muselo to mít význam, když si to pamatuji ještě dnes.)

V rehabilitačním ústavu v Kladrubech u Vlašimi jsme jakožto pacienti hráli ochotnický pro pobavení osazenstva a nejmíc jsme se ovšem bavili my herci sami. Tam jsem si ozkoušel vedlejší i hlavní role, i roli režiséra a dramaturga. Vrcholem této mé kariéry byla dramatizace některých Čapkových Apokryfů. Myslím, že teď rozumím vzpomínkám pana Donutila či paní Pawlowské a všemu tomu televiznímu hereckému povídání daleko líp, než kdybych ony osobní zkušenosti neměl.

K těm osobním zkušenostem nutno připočítat i působení v roli dočasného vychovatele na letních táborech pro malé pacienty ortopedické kliniky profesora Hněvkovského. To už jsem byl adeptem psychologie a měl jsem na starosti děti školního věku, chlapce i děvčata, se skoliózami páteře nebo s luxacemi kyčelních kloubů. No, a já jsem s nimi se všemi hrál Čapkovu Velkou pohádku doktorskou, kterou jsem převedl do scénické podoby. Hra měla velký úspěch a já jsem si na tom velice zakládal. (Proto dnes s despektem pohlížím na všechny jiné dramatizace této pohádky, byť od autorů navýsost renomovaných. Kampak na nás a naše děti, vážená televize! Ke Karlu Čapkovu nesmíte nic přidávat, ani to motat páté pes deváté, to to jen protáhnete, rozmělníte a pokážete!)

Dál už jsem v divadelnictví aktivně nepodnikal nic a zůstal pouhým divákem dětských představení - a do své psychologie jsem si odnesl následující poučení. (Bylo to dokonce dřív, než jsem v r. 1959 na památné psychiatrické konferenci v Jeseníku slyšel samotného pana Morena vykládat o psychodramatu a mohl vidět jeho vlastní představení.)

Jsou tři věci, které po mém soudu divadlo dětem přináší.

Předně, příležitost hrát někoho jiného než sama sebe. Vžít se, vcítit či vtělit se do něho. Někdy zůstane sice jen u převlečení a vnějších rekvizit, ale i to má svůj význam. Jen se podívejte, prosím, jak děti tyto vnější dekorace shánějí, co snahy na to vynaloží a co nápadů vyprodukují, a to na jiné nežli školní téma. A jak do toho zapojí celou rodinu.... Někdy to ale jde dál a třeba vskutku až pod kůži. Však to znáte - dívka hraje smrt, až jde člověku mráz po zádech, kluk hraje vojevůdce a je jasné, že v té chvíli velí armádě.

Za druhé je tu příležitost ke společnému dílu. Školní úlohy jsou individuální, zkoušení je individuální, školní klasifikace a jakékoliv jiné hodnocení navozuje atmosféru konkurence, takže ke spolupráci je málo příležitosti a k té radostné ještě méně. Charakteristickým znakem divadelního kusu však je, že tam každý má svou roli a teprve, když se to dá dohromady (v místě a čase), je z toho celé hotové dílo! Každý něčím přispěje, přičemž teprve konečný efekt je společný. Nyní čím dál častěji mají dětská představení podobu muzikálů, takže se uplatní i malí hudebníci a zpěváci. A když vidíte, jak za základní škole v Ohradní ulici dyslektici hrají muzikál Drákula, oceníte i playback, osvětlovací a zvukovou techniku a mnoho jiných moderních vymožeností, kterými počítačová experti ze 7. třídy přispějí ke společnému dílu.

No, a za třetí je tu konečný efekt! A tím je společná radost z provedeného společného díla. Obecenstvo zpravidla potleskem nešetří, děti se klaní - a pak toho povídání! A rozebírání celého děje horem a dolem! A jelikož společná radost lidí spojuje, je tu ohromná příležitost, jak posílit vzájemnou solidaritu takovéto pracovní skupiny.

Ale proč zrovna dnes mě napadlo psát o divadle?

Inu proto, že jsem opět po roce byl na vánoční dětské besídce. Děti připravily, jak tradice káže, vánoční hru, a rodiče, babičky a dědečkové, příbuzní a přátelé, jakož i pravidelní návštěvníci sborových shromáždění se přišli na to představení podívat. Trochu nostalgicky vzpomínám, že v těchto vánočních hrách kdysi účinkovaly naše děti jedno po druhém, jak dorůstaly, pak naše vnoučata rovněž jedno po druhém - a dnes je to možná poprvé, co tu sedím docela sám a žádného angažovaného aktéra v divadelním souboru už nemám. Mohu se tedy věnovat více či méně i sám sobě a té naší psychologii.

Teď to však není žádné abstraktní psychologické uvažování o divadle, teď mám skutečné a živé (a jak živé!) děti před sebou. A protože sedím trochu stranou, vidím do tváře i obecenstvu. Dětský soubor má věkové rozpětí tak od šesti do patnácti let - tedy právě tak, jak tomu bývalo u nás v Kladrubech.

A co vidím? Celý soubor nastoupil na jeviště a zpívá. obličejové děti září - je v nich trochu napětí, ale radostného! Děti očima hledají ty "své lidi" v hledišti a s potěšením je berou na vědomí. A ti "jejich lidé" jsou snad ještě zajímavější na pohled než ty děti samy. V tom pohledu, v držení těla a ve všem tom, čím tělesně vyjadřujeme svá hnutí myslí, je patrné napjaté očekávání - také radostné, zřetelně sympatizující a povzbudivé. "Jsem s tebou", říkají tito lidé všemi způsoby neverbální komunikace. Stát na jevišti, to je pro děti něco docela jiného než stát ve škole na stupínku - a sedět v hledišti dětského představení, to je pro dospělé docela něco jiného než sedět v křesle divadla tzv. normálního. A z psychologie dnes víme, že chvíle takovéto radostné vzájemnosti jsou pro obě strany mimořádně cenné! Něco jako psychické drahokamy.

Jsou tu také dvě děti, které znám od dřívějších a na něž se diagnóza LMD či ADHD, čili hyperaktivita a nesoustředěnost, vztahuje jak vyšitá. A prosím, tady v divadelní společnosti a v pěveckém sboru jsou docela nenápadné! Vzpomínám, že takových případů jsem zažil dost. Např. chlapce, který se ve škole udržel v klidu sotva 2 minuty a jehož neklid jsem si označil jako "zmítavý". V Bambini di Praga se uplatnil bez problémů a nikdo si na něj nestěžoval.

Hra se odvíjí, děti s větším či menším vcítěním hrají své role a na obecenstvo více či méně zapomínají. Teď jsou na chvíli každé něčím jiným než v obyčejném životě. Diváci jsou nadmíru

pozorní. Stačí malý vtípek na jevišti, drobná aktualizace dávného příběhu a sálem to ihned zašumí jako vodopád. Mít takové obecenstvo, i ta největší divadla by si mohla gratulovat.

O co tady jde? O zcela nové pozitivní podněty z jedné i druhé strany, které, jak dnes víme, člověka (malého i velkého) významně obohacují. A ten vánoční příběh se k tomu báječně hodí. Kolem Betléma se to hemží lidmi, je tu svatá rodina, je tu král Herodes, jsou tu mudrci od východu, jsou tu andělé a pastýři - je to pohádka, ale přesto se to všechno mohlo právě takhle dít. Anebo snad trochu jinak? Věčný zdroj inspirace! Kolik fantazie všichni ti venkovští betlemáři vložili do svých vyřezávaných figurek! A dovedu si představit, jak to, co hrají dnes děti, hráli dříve lidé mladí i staří (vesničtí ochotníci té doby) v kostelích a že jim hrozně moc záleželo na tom, aby to všechno dobře dopadlo, aby se jim dostalo obecné pochvaly, aby se o tom povídalo, atd. Taková zpívaná mše na kůru nebo pod kůrem, třeba zrovna Rybova Hej, mistře, vstaň bystře..., to bylo původně asi právě takové představení, jaké teď tady sleduji já.

Hra končí, sbor znovu zpívá, bouřlivý potlesk, děti se klaní... povedlo se! Ale děti neutíkají hned k těm "svým", nýbrž teď už jsou najednou o něco dospělejší a zkušenější, takže se přeci nebudou chovat dětinsky. Ostatně vědí, že na pořadu bude ještě jeden akt - bude se rozsvěcet stromeček a budou dárky. Mají si moc co říct. Vytvoří skupinky - pro psychologa takřka vzorně, totiž chlapeci zvlášť a děvčata také zvlášť a pěkně podle věku, tj. starší se staršími a mladší s mladšími. (Jde pece převážně o věk střední školní.)

A já mám chvíli čas uvědomit si jednu pozoruhodnou věc. Když jsem se totiž díval teď nakonec na ten zpívající sbor, říkal jsem si, *jak hezké děti se to tady sešly! A všechny! To se přece hned tak nevidí!* Kdyby vedle mne seděla moje žena, jistě bych jí přesně tohle řekl V zápětí se ovšem zarazím. Vždyť je to dokonalý nesmysl! Je to proti logice i zdravému rozumu - i dětská krása je přece rozložena podle Gaussovy křivky, tak jaképak *všechny!* A to jsem, prosím, já, který u každého dítěte při vyšetření jakožto první věc do svého záznamu popisuje "zjev dítěte". A má to všelijaké objektivní slovní šifry (např. obličej-měsíc, nos-ptáci, ramena-svěšená apod.), které jsou snad dost výstižné, ale které by sluchu mateřskému často zněly moc nelichotivě. Jsem prostě zvyklý všimnout si i drobných nápadností v rysech obličje a v tvarech postavy.

A co to tedy znamená? Že jsem tady úplně vypadl ze své profesionální role. Na ty děti se tady dívám s předpracovanou sympatií, asi trochu rodičovskou, trochu prarodičovskou, ale subjektivní, zřetelně zkreslující, a to pozitivním směrem! Jsou to tedy svým způsobem i *moje děti*. A dojde mi to vlastně teprve až teď, když si uvědomím onen výrazný rozpor mezi svým pohledem profesionálním a svým pohledem účastného diváka. *Naše děti jsou prostě hezké!* A když náhodou nejsou - tak přece jsou! A já, který jsem si stokrát do svého protokolu (slovy nehledanými) zapsal, že zjev tohoto dítěte je nějak negativně nápadný, jsem teď přistižen v mentalitě rodičů, kteří se na totéž dítě dívají dnes a denně a nikdy je ani nenapadne, že by někdo mohl o jeho kráse pochybovat. Ostatně, vždyť o tom je tolik dávných bajek.

Takže vidíte, vážení, jakou lekci mi na stará kolena může dát taková obyčejná vánoční besídka.

Ale netěšte se, prosím, ještě není konec! Ještě je tu ono slibované druhé jednání - i to je pro psychologa něco jako ta biblická "pastva zelená". Změnila se situace. Děti teď ne už sborově, nýbrž zcela individuálně (to spíše ty mladší), nebo v přátelských dvojicích či trojicích (to spíše ty starší) přednášejí básničky, nebo hrají na nějaký nástroj, nebo i zpívají, pak zapálí svíčku a dostanou dárek. Všechny samozřejmě stejný - i ty, co nehrály a nepřednášely. A v čem je ta změna? Teď už to není společné dílo, teď už je tu každý sám za sebe. Nároky jsou stejné (podium, mikrofon, posluchači, druhé děti kolem), avšak aktéři jsou každý jiný, svůj a osobitý, i když třeba ještě ve stejných kostýmech vánoční hry.

A co můžeme zaznamenat nyní? Bohatý repertoár individuálního řešení dané situace. Jsou děti bez zábran a jsou děti stydlivé. Některé se do vystoupení spontánně hrnou, jiné jsou zdrženlivé, další se dají přemlouvat a jsou takové, které se k vystoupení přemluvit nedají. Roztomilá holčička na podiu,

živě komunikuje s maminkou, dohaduje se s ní, ale do mikrofonu ani slovíčko - a ne a ne, nedá si říct. Matka rozčilená, pak rozzlobená, nakonec uražená a dotčená dítě odtáhne. Ale přece jen mateřsky jí to nedá a za čtvrt hodiny to s holčičkou zkusí znovu. A tentokrát to vyjde víceméně bez obtíží. A je příznačné, že tohle vítězství (na druhý pokus) nad blokující úzkostí sklídí spontánní aplaus obecenstva, a to větší než bezvadné sólové výstupy těch nebojácných. Víme sice, že *v nebi platí jeden napravený hříšník více než devadesát devět spravedlivých*, jenomže tady nejsme v nebi, nýbrž na tvrdé a hrbolaté zemi zemoucí a ono se děje něco podobného! Jakýsi odlesk či příslib lásky nebeské. Vážme si toho!

A máme tu hned dvě psychologická poučení: Že teprve, když se uklidní a nabude jistoty, je dítě schopno vydat se do neznáma, byť to byla jen zcela neškodná, leč nezvyklá situace. A že lidé se velkou většinou dovedou vcítit do postavení toho, kdo se ocitá ve slabé pozici, a vřele sympatizují s každým, kdo svou lidskou slabost překoná.

Dárky jsou rozdány. A tu zcela podle zákonů sugestibility, jestliže si jedno dítě ukousne čokoládu, ukousne si i druhé a třetí. Napřed ty malé, ale pak neodolají ani ty slečny pubertální a postpubertální, takže většina balíčků je brzy zkonsumována docela nebo aspoň napůl. A když už je po konzumaci a program, na němž už děti přímo angažovány nejsou, se protahuje, zřetelně stoupá neklid a děti (opět zákonitě) začínají zlobit. Tu si něco házejí, tu se pošťuchují - zkrátka na nervový systém většiny dětí už toho bylo až dost. A jakže odpočívá nervový systém dítěte? Tak, že se zaměstnává něčím jiným než dosud. A budiž konstatováno, že pohříchu zrovna pro tohle nemívají ti dospělí dost pochopení.

Jdu domů z představení a všechno, co jsem zažil, mi hlavou kolotá, ani to dohonit nemohu.

Tak řekněte, vážení, nestojí to dětské divadlo přece jen za trochu zamyšlení?

Zdeněk Matějček

HRY V KNIŽNÍ PODOBĚ

Kniha L.Rejchrt "Hry 2"

Z Lidových novin jsme se dozvěděli, že mezi nejprodávanějšími tituly na českém trhu v týdnu od 11. do 17.10.2004 v oblasti naučné literatury se na prvním místě umístila **kniha Lud'ka Rejchrt "Hry 2"**

SVATEBNÍ DÁREK

O manželství

Vedle tří svateb, které se konaly, plně či částečně, v prostorách branického sboru, se našeho sboru trochu týká i nedávná svatba Marty Smolíkové a Jiřího Suchomela. Taky matfyzácká, ale v katolickém kostele u Apolináře, a to 2. října. Marta je z evangelické rodiny a spolu s Jirkou léta táhli křesťanská setkávání v trojské koleji. Jirka je katolík, takže hledání cílového společenství pro ně nebyla jednoduchá záležitost. Přišli tak před časem i do Braníka, a zakotvili na skupince, která se schází u Bruncků. Dochází na ni dodnes, byť se nakonec rozhodli pro katolickou církev. S jejich

souhlasem uveřejňuji text, který jsem jim předal jako svatební dar.

Aleš Drápal

Milá Marto, milý Jirko:

je předvečer Vaší svatby a zjišťuji, že naprosto nejsem schopen Vám vymyslet nějaký dárek. Vzpomínám na naši svatbu. Byla jiná doba a byli jsme určitě daleko chudší (ale to není Vaše vina). Dostali jsme spoustu věcí - pár moc hezkých a některé velice užitečné, třeba talíře - ale také spoustu krámů, které nám z úcty k dárci bylo líto vyhodit, a tak jsme je transportovali z jednoho bytu do druhého, a trvalo to snad dvanáct let, než se nám je podařilo s dobrým svědomím ztratit. Na darování hezkých věcí se necítím - koneckonců se neznáme tak těsně, abych měl představu o Vašem vkusu - ty užitečné v úvahu nepřipadají (byť Vám darovat nemůžu a těch jiných nedostupných tak moc není), a co zbývá? Že bych Vám něco vyrobil? Z pracovního vyučování jsem míval trojku, a když dvojku, tak z milosti. Dodnes se mi občas vybavuje to zoufalství, s jakým jsem se snažil z jakéhosi klacku pilníkem vytvořit kulatou násadu na motyčku, a bylo to stále šišatější a šišatější. Tudy dráha asi nevede. A tak zbývají slova, a mezi nimi snad i nějaká myšlenka.

Mám Vás moc rád. A vlastně Vám až závidím tu jednoznačnost přihlášení se ke Kristu, stále ještě v plnosti mládí - sám jsem chodil mnohými postranními cestami a oklikami. A jen se zdráháním se odhodlávám k něčemu, co připomíná rady, byť už mi co nevidět bude padesát. Chci se s Vámi prostě o pár věcí týkajících se manželství rozdělit. Není to nic převratného, co byste snad neslyšeli někde jinde. Věci manželské však pro mne nabývají v posledních letech větší vyhrocenosti. Střetávám se s rozpadem manželství pastorů, farářů i laiků. Vidím, jak se rozcházejí ti, u kterých bych to nikdy neočekával. Vidím hlubiny neštěstí, ze kterých povstávají stěny záští. A obávám se o vztah těch, kteří jsou ve sboru nejvíce aktivní, jsou zaskočeni náročností práce a rodiny, a touží pokračovat ve službě v církvi.

Věc první. Je třeba si svého partnera připustit k srdci. Teprve po svatbě člověk začíná postupně vnímat svoji soběstřednost. Je normální, že vzniká konflikt mezi cíli, možnostmi a manželským a rodinným soužitím. Jde ale o to, aby i v takovém konfliktu bylo Vaše srdce na straně toho druhého. Aby se jeho představy a touhy nestaly něčím vnějším, s čím vedete spor, ale něčím, co se Vás dotýká, čemu chcete porozumět nějak zevnitř. Vůle k porozumění je důležitější než přikývnutí k postojům toho druhého. Někdy z něj totiž může mluvit strach, který nepotřebuje přikývnutí, ale povzbuzení. Jindy zraněnost, která potřebuje léčit a ne utvrzovat.

Věc druhá. Je to banální a samozřejmé, a přeci se to napořád zanedbává. Je potřeba na sebe mít čas a spolu mluvit. Jistě i o věcech všedních, občas ale i o věcech nejosobnějších. To se nedá moc naplánovat. Avšak když se promešká čas příhodný, bývá zle. Líbí se mi sousloví existenciální dialog, byť odborný obrat sám o sobě nic nevyřeší. Co je existenciální, není šablonovité. Sestupuji do hlubin toho, co jsem. K tomu je třeba odvahy. Ke sdílení toho, co v sobě naleznu, je potřeba té odvahy ještě o trochu více.

Věc třetí. Je potřeba statečnosti. Život je někdy pořádně těžký. Často už běžné otázky obživy a výchovy dětí představují velké břemeno. Zpravidla je však toho naloženo více. Je potřeba si dát pozor, aby jeden nezůstal s takovým břemenem opuštěn. To bývá zdrojem velké hořkosti. Nedostatkem statečnosti manželství zadržává, její zneužití ho však rozleptává.

Věc čtvrtá. Manželství je velká radost. Z radosti je třeba se radovat. A vážit si jí. Teprve, když je to pro Vás velká věc (třeba po katolicku svátost), tak přinášíte ochotnou oběť. Člověk se zpravidla musí leccého vzdát, ať chce nebo nechce. Ale když se něčeho vzdáváte pro velkou věc, tak to tolik nebolí.

Věc pátá. Manželé jsou jedno tělo. Jak léta jdou, stává se to více a více žitou pravdou. A současně, paradoxně, se stává výraznější, jak je ten druhý jiný. Na počátku se vydáváme jeden druhému v takové až naivní důvěře, že ten druhý je vlastně mojí kopií, byť jiného pohlaví. Ale on je úplně jiný.

Tu jinakost je potřeba se naučit respektovat. Pak ten druhý opravdu může začít být tak trochu i uvnitř mne.

Věc šestá. Soud je počátkem konce. Je velmi ošidné si začít o tom druhém říkat, že je takový a takový. Tohle chce asi trochu vysvětlit. Těžko mít za zlé, když si všimnu, že ten druhý v jistých situacích nějak reaguje a pojmenovávám tak jeho vlastnosti. Koneckonců poznávám i sám sebe, a vím (nebo tuším) o svých selháních. Někdy člověk je konfrontován s takovou vlastní nedostatečností, že se musí odhodlat k tomu, aby byl k sobě pořádně tvrdý. To se může přihodit také v manželství. Ale nemělo by se přihodit to, co je v normálním vztahu člověka k sobě samému vyloučené. Totiž, že ztratím jakoukoliv naději na změnu. Že si pro sebe formuluji obraz toho druhého, ve kterém figurují jeho nedostatky, a pak registruji, jak se má teorie potvrzuje. Tím se do vztahu vkrádá stále větší a větší odcizení.

Věc sedmá. Loajalita. K nejhorším věcem patří, když se jeden domlouvá s někým vně manželství (bohužel často s vlastními rodiči), jak to navléknout, aby se podařilo v rodině něco prosadit. Směřování k tomu je třeba odmítnout v samém zárodku. Občas to znamená se postavit lidem, ke kterým máme veliký respekt. Ono vůbec není moc šikovné o někom mluvit v jeho nepřítomnosti negativně. Avšak účast v rozhovoru, kde se kritizuje ten druhý, je pro manželský vztah jed.

Tady výčet končí. Vypadá to, že je tam víc varování než povzbuzení. Holt to tak je, že z úzké cesty lze sejít mnoha způsoby. Když na ní ale člověk vydrží, dostává se mu jistoty. Překonání zkoušek člověka velice posílí, a o manželském vztahu to platí stejně. Chození ve světle je však do velké míry věcí rozhodnutí, nikoliv jen odpovědí na žízeň srdce. Podobně je to i s manželstvím. Ne tak, že bych se začal chovat příručkově a dělal to nebo ono, protože mi to někdo doporučí. Hlídat si opravdovost a spontánnost vztahu je velmi důležité. O tu opravdovost je potřeba ale zápasit. Protože její intenzita kolísá. Právě v těch chvílích nízké intenzity přichází ten zlý. Obranou je věrnost, a snad i něco z toho, co jsem se snažil vyjádřit.

Přeji Vám, aby ten Váš vztah vydržel silný tak dlouho, že vlastně nic z toho, co výše píší, potřebovat nebudete. Že to budete všechno vědět sami zcela přirozeně, a lépe, než jsem se pokusil neuměle vypsát.

Aleš Drápal

Dopsáno v Praze v sobotu 2. října 2004 ráno

Pozn. redakce: Doporučujeme k důkladnému prostudování všem čerstvým novomanželům i těm, kdo se teprve chystají do manželství vstoupit.

[\[předchozí číslo\]](#) [\[jiné číslo\]](#)